

Viken SV vil avvikle helseforetaksmodellen

Den norske velferdsstaten er dessverre i ferd med å forvitte. Privatisering, sentralisering og konkurransemodeller innenfor offentlig sektor er i ferd med å forandre Norge, til det verre. Dette handler om politikk og Viken SV vil gjøre noe med dette, vi vil gjenreise velferdsstaten. Fordi en velferdsstat blant annet er en garantist for like muligheter, gode offentlige tjenester for alle, et trygt arbeidsliv og små forskjeller.

Helsevesenet er en av grunnpilarene i vårt samfunn. Det innebærer blant annet en sykehusstruktur som dekker grunnleggende behov i hele landet, hvor man fordeler funksjoner på en måte som sikrer både folks trygghet og bidrar til arbeidsdeling mellom sykehusene. Dessverre har sentraliseringsiveren tatt overhånd, og det har spredd seg en utrygghet knyttet til et godt akuttmedisinsk tilbud i distriktene. Fødetilbud er et slikt eksempel.

Sykehusreformen er 20 år gammel. Den tradisjonelle forvaltningsmodellen ble byttet ut med en forretningsmodell bygd på regionale og lokale helseforetak, kombinert med en økonomisk styringsmodell som erstattet tradisjonelle rammetilskudd med en kombinasjonsmodell av rammetilskudd og såkalt innsatsstyrt finansiering (ISF), som er en detaljert form for stykkprisfinansiering. Denne styringsformen er overmoden for utskiftning, da den i stor grad har ført til fokus på «hva som lønner seg», overbyråkratisering, unødig sentralisering, mindre fokus på faglighet og pasientnær virksomhet, omfattende nedleggelse av sengeplasser både innen somatikk og psykiatri og mindre politisk styring.

I tillegg har foretaksmodellen gjort det enklere for dagens regjering å stimulere til omfattende offentlige kjøp av private kommersielle sykehustjenester. Blant annet gjennom en finansieringsmodell, hvor de offentlige sykehusene sultefores og dermed ikke har nok personalressurser, mangel på oppdatert utstyr, moderne bygg og dermed ikke har nødvendig kapasitet.

Viken SV vil derfor gjøre som man gjorde i Skottland, nemlig å reversere foretaksmodellen og ta grep for å sikre sterkere offentlige sykehus som kan gi alle uansett bosted eller økonomi et trygt og godt helsetilbud. Dette er fullt mulig, og bør kunne realiseres i løpet av neste stortingsperiode innenfor rammen av et rødgrønt samarbeid.

Viken SV vil:

- Avvikle helseforetaksmodellen og etablere et styringssystem med selvstendige sykehus underlagt regional styring. En slik endring må sikre folkevalgt styring, stedlig og praksisnær ledelse og medbestemmelse for de ansatte.
- At den regionale styringen av sykehusene overføres til dagens nye fylkeskommuner og gjøres i samarbeid mellom fylkene der det i dag er felles helseregioner.
- At avviklingen starter med overføring av de distriktpsikiatriske sentrene (DPS) til fylkene.
- At nasjonal helse- og sykehusplan behandles i dagens fylkesting.

- Innføre en tillitsreform for mer kvalitet og mindre byråkrati i sykehusene.
- Ha en ny finansieringsmodell for sykehus, der sykehus omfattes av samme budsjett- og regnskapssystem som kommuner og fylkeskommuner, og der store sykehusinvesteringer prioriteres av Stortinget i nasjonal helse- og sykehusplan og fullfinansieres over statsbudsjettet.
- Avvikle stykkprisfinansiering og finansieringsløsninger som skaper kunstige markedsløsninger og som ikke setter bedre helse og behandling først. Viken SV vil erstatte dette med økt grad av rammefinansiering, men med oppfølging og tildeling i større grad basert på kvalitetsdata, behov og ventelister.
- Utvide kapasiteten til de offentlige sykehusene, samt sikre gode arbeidsforhold og faglig utvikling for spesialister i de offentlige sykehusene.
- Videreføre ordningen med fritt brukervalg i forhold til behandlingssted og ideelle aktører.
- Satse mer på investeringer i moderne bygg, nytt utstyr og øke sengekapasiteten.
- Øke grunnbemanning og lyse ut hele og faste stillinger for alle yrkesgrupper innen sykehus.
- Stanse bruken av kommersielle bemanningsbyrå i sykehusene og sørge for at alle sykehus har ordninger med egen vikarpool/bemanningsenheter med fast ansatte vikarer.

Vedtatt av Viken SVs årsmøte 14. februar 2021